

lebes Erstatningen skal fastsættes; alt dette skal Ministeriet afgjøre. Na, det er jo en særdeles nem Maade at komme fra det paa; men det forekommer mig rigtignok, at man kan fordrø af Lovgivningen, at den opstiller ledende Grundsatninger for Administrationen. Det er virkelig en meget ubehagelig Stilling, at skulle afgjøre saadanne Spørgsmaal efter Naturetten og saa være underkastet Domstolenes Paakjendelse. Det er mig meget imod, at de af Ministeriet afgivne Resolutioner skulle ind under Domstolene, at det skal afgjøres gennem de forskjellige Instanser, hvoribit en ministeriel Resolution er rigtig eller ikke; men navnlig har jeg meget derimod, naar der slet ikke er givet nogen Regel for, hvorledes Afgjørelsen skal finde Sted. I Udskæft er der derimod nedlagt Hovedgrundsætningerne for disse Sagers Afgjørelse. Man kan ganske vist nævne mange Tilfælde, hvor man vil spørge: hvorledes skal det løses? Men det bliver da Gjenstand for nærmere Overveielse i hvert enkelt Tilfælde. Det er jo altid saa, at man nedlægger de almindelige Grundsatninger i Loven og overlader til Administrationens og Domstolenes Skarpsindighed at løse de enkelte Tilfælde; det vilde være aldeles unyttigt at tænke paa i en Lov at ville udtømme alle de enkelte Tilfælde, der kunde tænkes. Jeg paaستااer imidlertid, at de almindelige Hovedgrundsætninger for disse Sagers Afgjørelse er nedlagt i selve Udskæft. Vi have haft adskillige Tilfælde, hvor det virkelig har medført Vanskeligheder, at man manglede saadanne Grundsatninger for Afgjørelsen, og man har som Følge deraf været nødsaget til at stille Omfordelingen af Sogne i Bero, uagtet man fandt en saadan Ordning ønskelig. Jeg skulde derfor meget ønske, at § 39 maatte blive staaende. Der vil vel være at foretage adskillige Smaaforandringer i den i Henhold til tidligere Afstemninger; men det er jo ogsaa derfor, at man har den tredie Behandling for at bringe Harmoni og Samklang i Lovens enkelte Bestemmelser. Imod Forslaget under Nr. 92 har jeg Intet at erindre. Mere tvivlsomt forekommer det mig, om det under Nr. 94 opførte Endringsforslag er hensigtsmæssigt. Udskæftet opstiller den Forordning, at der ikke maa foretages betydelige Forandringer, saasom at

nedrive nogen opført Bygning, forandre Inddelingen af Beboelsesleiligheden; altsaa enhver Forandring i Inddelingen af Beboelsesleiligheden er en betydelig Forandring. Nu forekommer det mig ikke at være nogen heldig Fortolkning af, hvad en betydelig Forandring af Præstegaarden vil sige, at sige: „at forandre i betydelig Grad Inddelingen af Beboelsesleiligheden“. Man forklarer, hvad en betydelig Forandring vil sige, ved at sige: „i betydelig Grad at forandre Inddelingen af Beboelsesleiligheden“. Jeg troer, at Præstegaardene lide meget ved den idelige Forandring i Inddelingen af Beboelsesleiligheden; Bygningernes Soliditet lider ved disse Forandringer, som ofte foretages alene af Hensyn til en enkelt Families forbigaaende Bequemmelighed. Det forekommer mig derfor, at en saadan Forandring er en saa vigtig Ting, at Præsten ikke bør kunne foretage den paa egen Haand (En Stemme; Han er Eier!). Man siger, at han er Eier, men man veed nok, hvorledes det egentlig hænger sammen med denne Eiendomsret til Præstegaarden; deraf kan man ikke slutte noget Væsentligt. Imod Endringsforslaget under Nr. 98 har jeg Intet at erindre ligesaalidt som imod den nye §, der er foreslaaet under Nr. 99, hvilken jeg anseer for en hensigtsmæssig Bestemmelse. Imod Forslaget under Nr. 100 har jeg heller Intet at erindre. Jeg haaber, at man ved tredie Behandling vil komme tilbage til Kirkesonden, og at man da ogsaa vil omændre dette Forslag. Det kunde jo iøvrigt være ret behageligt, om man ved sin Afstemning vilde tilkjendegive, at man ikke var saa afgjort imod Kirkesonden, men at det kun var den Form, hvorunder den var foreslaaet, man ønskede forandret. Forslaget under Nr. 101 anseer jeg som en Selsølg. Det er altsaa egentlig kun Forslagene under Nr. 89 og 94, som jeg maatte ønske, at det allerede Thing ikke vilde tiltræde.

Mofenørn: Det forekommer mig, at det Eneste, som den høitærede Minister med Rette kan have at indvende mod Udvalgets Forslag under Nr. 89, er, at det maaskee giver en altfor uindskrænket Fuldmagt, overlader Alting til Ministeriet. Men det er dog ikke Tilfældet; thi der bliver staaende i Begyndelsen af Para-